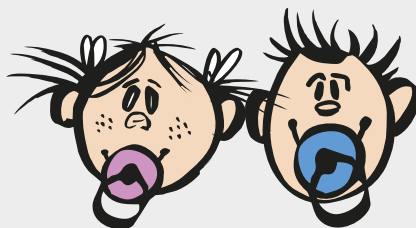

BØRNEHAVEN
SØVANG

VUGGESTUEN
SØVANG

Pædagogiske læreplaner for Søvang

Vores lærings og udviklingssyn:

Mennesker udvikler sig i relationer med andre mennesker. De erfaringer vi erhverver gennem sammenspillet med vore omsorgspersoner er betydningsfulde for personlighedsudviklingen. Læring og udvikling må altid ses i forhold til det enkelte menneske, da mennesker har individuelle medfødte ressourcer, temperament og aktivitetsniveau. Læring og udvikling kræver nysgerrighed og munterhed. Vi vil derfor arbejde på, at børnene altid beholder deres munterhed og at vi ikke tager den fra dem.

I forhold til børn med særlige behov vil vi i Søvang bestræbe os på kun, at modtage børn med særlige behov, som vores fysiske rammer og personalet kompetencemæssigt kan rumme.

Vores definition af læring:

Læring er en proces, der er afhængig af:

- Det enkelte barns udviklingstrin.
- Det enkelte barns behov for tilegnelse af viden.
- De sociale sammenhæng som det enkelte barn befinder sig i. Selvom det så at sige, er det enkelte barn "der suger til sig", er det altid præget af den gruppe og de omgivelser, som barnet befinder sig i.
- Samfundets opfattelse af, hvad det enkelte barn skal kunne.

For at læringen kan finde sted, er det nødvendigt at det enkelte barn oplever tryghed, nærvær og indgår i anerkendende relationer. **Trygheden med de kendte voksne danner altid base for, at barnet trygt kan vende sig ud mod omverdenen.**

Læring kan både opstå spontant eller planlagt, men vil først og fremmest tage sit udgangspunkt i den gældende kontekst. Det vil eksempelvis sige, at barnet lærer om madlavning ved at lave mad og om konfliktløsning ved at befinde sig i konflikter.

Barnet lærer:

- Via legen, hvor sociale relationer og færdigheder realiseres og afprøves. Den gode lærerproces vil ofte være én, hvor det går som en leg.
- Via efterligning af andre f.eks. i forhold til rollespil, lege, rim og remser efterlignes lyde, bevægelse og sammenhæng indtil samme færdighed er opnået.
- Via oplevelser, og ikke mindst den efterfølgende refleksion, der gerne skulle pege hen imod hvordan man skal handle en anden gang.
- Ved at ting virker uforståeligt og derved giver anledning til undren.
- Via gentagelse af en situation for derigennem at opnå færdigheder.

Pædagogens opgave i forhold til barnets lærerprocesser bliver hermed følgende:

- At bidrage indirekte i form af at tilrettelægge rammer (rum, plads og tid) således, at børnene får mulighed for selv at skabe betingelser for deres lærerprocesser.
- At deltage direkte i relationen til barnet f.eks. i forhold til igangsættelse af projekter, i forbindelse med konfliktløsning eller ved deltagelse i lege.

Barnets alsidige personlighedsudvikling

(personlige kompetence)

Barnets alsidige personlighedsudvikling forudsætter en lydhør og medlevende omverden, som på en gang vil barnet noget – og samtidig anerkender og involverer sig i barnets omverden. I dette sociale fællesskab udvikles barnets personlighed over tid.

MÅL

- At barnet udvikler sit selvværd, ved at vi som voksne anerkender og respekterer barnet, som den person det er. At barnet føler sig værdsat.
- At barnet bliver set og får støtte til at udvikle et stadigt mere nuanceret kendskab til sig selv og andre.

- At give barnet erfaringer så det kan bearbejde modstand, medløb, frustration og møde konkurrence og omsorg.

PRAKSIS I SØVANG

- Ved at barnet støttes i at træffe egne valg.
- Ved at anerkende barnets valg.
- Ved at give barnet mulighed for at udtrykke tanker, følelser og vilje.
- Ved at støtte barnet i at turde overskride egne grænser, samt stille aldersvarende krav og forventninger.
- Ved at støtte barnet i at være selvhjulpnen.
- Ved at give tryghed, omsorg og nærvær.
- Ved at tage barnet alvorligt.
- Ved at aflæse børnenes kropssprog.
- Ved at vise barnet interesse og støtte – uopfordret!
- Ved at støtte barnet i løsning af uoverensstemmelser så alle parter bevarer sin integritet.
- Ved at vi som voksne er vores rolle som opdrager bevidst – idet at vi som voksne er rollemodeller
- Ved at give barnet tryghed og nærvær.
- Ved at trøste og lytte.
- Ved at hjælpe med at sætte ord på barnets handlinger, oplevelser og følelser.

- Ved at anerkende barnets handlinger, oplevelser og følelser.
- Ved at hjælpe barnet med evt. løsningsforslag

- At få barnet til at føle sig værdsat som en del af fællesskabet og børnehavens kultur.

- Ved at skabe muligheder for små lege grupper.
- Ved at skabe rammer, rum og tid. Støtte barnet i dets ideer.
- Ved at give dem sociale sammenhænge med andre børn og voksne, som gør verden stor, sjov underlig, spændende og udfordrende.
- Ved at give barnet plads og lov til at sige til og fra i fællesskabet uden at det truer det sociale tilhørsforhold.
- Ved at have en kontaktform og et samvær som er præget af åbenhed, omsorg, nærvær og humor.

- At give barnet følelsen af, at dets engagement kan vække interesse og anerkendelse hos andre og derved være med til at fremme barnets selvværd.

- Ved at lytte.
- Ved at være medlevende.
- Ved at give støtte og opbakning.
- Ved at forfølge små som store lege/ideer.
- Ved at rose/anerkende.

Barnets sociale kompetencer

Barnets sociale kompetence udvikles i fællesskaber og gennem relationer til andre f.eks. i venskaber, leg, grupper og kultur. I samspil mellem relationer og social kompetence indgår tre komponenter: empati, tilknytningsrelationer og sociale færdigheder.

MÅL

- At børnene udvikler et fællesskab, hvor samarbejde, kommunikation og venskaber er i centrum

- At børnene udvikler en tilgang til sig selv, der bygger på anerkendende tilknytningsrelationer til voksne og børn.
- At udvikle deres evne til at vise/aflæse følelsesmæssige udtryk samt at sætte egne grænser.

PRAKSIS I SØVANG

- Ved at inddrage børnene i de daglige gøremål som f.eks. oprydning, borddækning, madlavning mm.
- Ved at opfordre børnene til drage nytte af andre børns kompetencer for derigennem at hjælpe hinanden.
- Ved at lære børnene at aflæse deres eget og andres kropssprog.
- Ved at afholde samlinger, hvor børnene skiftes til at fortælle/lytte og modtage fællesbeskeder.
- Ved at give børnene mulighed for at lege i små grupper.
- Ved at have en kontaktform og et samvær, som er præget af åbenhed, omsorg, nærvær og humor.
- Ved at give børnene sociale sammenhænge med andre børn og voksne, som gør verden stor, sjov, underlig, spændende og udfordrende.
- Ved at give barnet mulighed for at udtrykke vilje, følelser og tanker.
- Ved at sætte ord på og anerkende barnets kropssprog, handlinger, oplevelser og følelser.
- Ved at støtte barnet i at sætte grænser og hjælpe med at videreformidle dem.

- At barnet udvikler en tilgang til verden, hvor de centrale elementer er nysgerrighed, indflydelse og ansvarlighed overfor fællesskabet.

- Ved at støtte/tage udgangspunkt i barnets ideer – små som store.
- Ved at skabe rammer, rum og tid for det enkelte barns/børnegruppens undren.
- Ved at udforske og undre os sammen med børnene.
- Ved at fremhæve et barns undren/ nysgerrighed og gøre det til et fælles anliggende for børnegruppen.
- Ved at inddrage barnet i nogle af de daglige beslutninger (f.eks. i forhold til deltagelse og igangsættelse af forskellige aktiviteter).
- Ved at lære barnet at respektere forskelle.
- Ved at lære barnet at sætte sig selv uden for centrum. (f.eks. lære at vente på sin tur).
- Ved at støtte barnet i selv at håndtere konfliktløsning. Dette ved at hjælpe barnet til at sætte ord og følelser på den konkrete situation, samt at inddrage barnet i løsningsforslag af konflikten.

- At barnet udvikler en naturlig nysgerrighed i forhold til det store fællesskab.

- Ved at arrangere/opmuntre til at børnene leger på tværs af stuerne.
- Ved at arrangere ture/aktiviteter, der tilskynder at børnene leger på tværs af stuerne.
- Ved at arrangere projekter på tværs af stuerne
- At være undrende sammen med børnene og appellere til deres nysgerrighed

Barnets sproglige udvikling

Barnet kan igennem den sproglige udvikling, som er talesprog, kropssprog, tegnsprog og billedsprog blive i stand til at udtrykke egne tanker og følelser.

At barnet kan udtrykke sig sprogligt, er en forudsætning for at kunne udvikle dets identitet og selvfølelse og herigennem udvikle en evne til at forstå andres tanker og følelser.

MÅL

- At skabe rammer der giver barnet mulighed for at udvikle deres sprog og dets forskellige udtryksformer. Herunder det verbale sprog, nonverbale og billedsprog.

- At give barnet mulighed for at udtrykke egne følelser og tanker.

- At udfordre barnets sproglige kreativitet.

PRAKSIS I SØVANG

- Ved at give børnene mulighed for at lege på egne præmisser.
- Ved at igangsætte voksenstyrede aktiviteter.
- Ved at synge, lytte til fortællinger og spille teater m.m.
- Ved at støtte børn til at løse konflikter verbalt.
- Ved at stille åbne spørgsmål til børnene.
- Ved at støtte børnene i at aflæse andres kropssprog.
- Ved at snakke med børnene om hvordan vi via vores kropssprog udtrykker os.
- Ved at børnene gennem billedsprog (f.eks. tegning) får mulighed for at udtrykke sig.
- Ved at stimulere barnets videbegærlighed
- Ved at støtte børnene i at sætte ord på tanker og følelser.
- Ved at møde voksne der forstår og anerkender dem.
- Ved at eksperimentere med rim og remser.
- Ved at inddrage humor som en del af hverdagen.
- Ved at opfordre og støtte børnene til at lege med sproget.

- At støtte barnet i dets nysgerrighed og interesse for symboler, bogstaver og tal.

- Ved at gøre børnene opmærksomme på tegn og symboler i deres omgivelser, samt betydningen af disse.

- Ved at give børnene adgang til spil og materialer, der indeholder tal og tegn.

- Ved at understøtte børnenes interesse for at skrive tal og bogstaver, herunder deres eget navn.

- At omgangstonen blandt børnene ikke er krænkende og nedgørende

- Ved at gøre børnene opmærksom på at det ikke er acceptabelt

- Ved at forklare hvad det gør ved modparten

Barnets krop og bevægelse

Barnet er sin krop og har sin krop. Barnet er i verden gennem kroppen. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem og ved at stimuler barnets motorisk udvikling, skabes grundlaget for alt læring. Gennem kroppen tilegner barnet sig sprog, erfaring, viden, følelsesmæssig og sociale kompetencer.

MÅL

- At barnet skal have mulighed for at opleve glæde ved sin krop og ved at være i bevægelse

- At barnet får mulighed for at få sine sanser stimuleret

- At barnet får forståelse og respekt for andres kropslige udtryk og integritet.

- At barnet får mulighed for at opleve kropslige tryghed og kunne forstå egne kropslige udtryk.

PRAKSIS I SØVANG

- Ved at give plads til fysisk og musisk udfoldelse (tid – rum – ro) både ude og inde blandt andet ved at:

Fysisk:

- Kravle
- Trille
- Snurre
- Gå/løbe
- Gyng
- Klatre
- Hoppe
- Cykle

Musisk:

- Danse
- Sanglege
- Rim/remser
- Rytmik

- Ved at give barnet mulighed for at opleve frihed og ukontrollerethed.

- Ved at tage udgangspunkt i barnets egne kropslige udtryksformer.

- Ved at give barnet mulighed for at bruge forskellige materialer og redskaber.

- Ved at hjælpe barnet med at sætte ord på og forstå andres kropslige udtryk.

- Ved at barnet får mulighed for at afprøve egne kropslige grænser både ude og inde.

- Ved at snakke med barnet om sammenhængen mellem følelser og kropssprog.

Barnets forhold til natur og naturfænomener

Naturoplevelser i barnets hverdag er udviklende på det følelsesmæssige, intellektuelle og kropslige område. Barnets mangeartede naturoplevelser og interesse for/viden om naturen, er medvirkende til dets forståelse af omverdenen.

MÅL

- At barnet oplever glæde, interesse og ansvar for naturen i hverdagen.

- At vi bruger naturen som kundskabsområde.

- At vi bruger naturen som rum for leg, sansoplevelser og fysiskudfoldelse.

PRAKSIS I SØVANG

- Ved at lære barnet om naturen.
- Ved at være i naturen (sø, skov og legeplads).
- Ved at videregive normer og regler for hvordan man færdes i naturen.
- Ved som voksen at vise glæde og entusiasme i og for naturen.
- Ved at igangsætte/understøtte aktiviteter i naturen.
- Ved på en etisk forsvarlig måde at lade barnet eksperimentere med naturens dyr, planter og materialer.
- Ved at hjælpe barnet til at undre sig over naturen og naturfænomener.
- Ved at give barnet mulighed for at få erfaringer med årsag, virkning og sammenhænge. Eks. livsforløbet for dyr, planter og mennesker.
- Ved at mærke, smage, se, føle og høre naturen.
- Ved at lege i naturen.
- Ved f.eks. at opfordre barnet til at klatre i træer, løbe op/ned ad skrænter, soppe mm.
- Ved at bruge fantasien.
- Ved at være i naturen på forskellige årstider.

- Ved at barnet oplever voksne, der er vidende og indlevende.
- Ved at give barnet førstehåndsoplevelser med naturens dyr, planter og materialer.
- Ved at vi arbejder med de 4 elementer; jord, ild, vand og luft.
- Ved at lave planlagte og spontane aktiviteter i naturen.
- Ved at vi laver og spiser mad ude.

• At vi bruger naturen og natur fænomener som kilde til kreativitet.

- Ved at tage udgangspunkt i barnets ideer og fantasier.
- Ved at udnytte naturens materialer, som f.eks. at lave kastanjedyr, tegne med kul fra bålet, plukke bær til marmelade.
- Ved at skabe rammer, rum og tid for barnets leg i naturen.

Barnets kulturelle udtryksformer og værdier

Kulturel viden er det ubevidste blik, barnet møder verden med. Mødet med andre og det anderledes, er med til at udvikle barnets kulturelle værdier. Børn er åbne og nysgerrige. Respekten for barnet, er en forudsætning for at kunne inspirere og berige deres udvikling af kulturelle udtryksformer, jo mere nuanceret bliver barnets opfattelse af sig selv, andre og omgivelserne.

MÅL

- At skabe en kultur, som støtter barnet i at eksperimentere, være nysgerrig, og prøve sig selv af i forhold til forskellige kulturelle udtryksformer.

- At skabe en kultur, der er præget af tryghed, nærvær, omsorg, humor og anerkendelse.

PRAKSIS I SØVANG

- Ved at være åbne og engagerede.
- Ved at gribe barnets nysgerrighed, undren og spontanitet i hverdagen.
- Ved at give tid og rum til børnenes leg, fantasi og spontanitet.
- Ved at introducere børnene for forskellige udtryksformer fx litteratur, musik, drama/bevægelseslege og billeder.
- Ved at sikre, at børnene har adgang til forskellige materialer.
- Ved at introducere børnene for forskellige materialer og teknikker, såvel ude som inde.
- Ved at opfordre børnene til at give deres oplevelser æstetisk form eksempelvis igennem dans og tegning.
- Ved at sang, sanglege og højtlesning er en naturlig del af vores hverdag.
- Ved at have udklædningstøj/sminke til rådighed.
- Ved at besøge lokale udstillinger, museer, kirker, cirkus og andre kulturelle tiltag.
- Ved at udstille børnenes egne værker.
- Ved at arbejde ud fra principperne, som er beskrevet i Barnets sociale og personlige kompetence.

- At børnene erhverver sig viden om og bliver fortrolig med den danske kultur, historie, samfund og tradition

- Ved at fortælle om den danske kultur og historie.
- Ved at arrangere høstuger, hvor børnene får førstehånds-oplevelser med livet i gamle dage.
- Ved at have traditioner og aktiviteter i forbindelse med forskellige årstider og højtider.
- Ved at lærer børnene lokal området at kende.
- Ved at tage udenfor lokalområdet.
- Ved at snakke med børnene om aktuelle emner.

- At børnene erhverver sig en interesse for og kendskab til andre kulturer og mennesker med anden kulturbaggrund.

- Ved at gribe barnets undren i forhold til ”fremmede” mennesker og andre kulturer for i fællesskab at undersøge den/dem.
- Ved at snakke med børnene om aktuelle emner.

